

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ: 539/45

Περί χορηγήσεως και έτος εις τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών.
(ΦΕΚ 229/Α/6-9-1945)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται υπέρ των αντί μισθού απασχολουμένων εις επιχειρήσεις ή εργασίας, ασκουμένας επί κέρδει, βιομηχανικής, βιοτεχνικής και εμπορικής φύσεως, διενεργείας μεταφορών ή φορτοεκφορτώσεων, ασχέτως της μορφής ή του χαρακτήρος (δημοσίου ή ιδιωτικού) της οργανώσεώς των ως και εις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, εις νοσηλευτικά ή άλλα ιδρύματα ή οργανισμούς, ή οιαδήποτε άλλα έργα διεξαγόμενα δια λογαριασμόν ιδιωτών, νομικών προσώπων, οργανισμών δημοσίου δικαίου ή του Δημοσίου, εις σωματεία, συνεταιρισμούς, θεάματα και λέσχας.
2. Διά Διαταγμάτων, προκαλουμένων υπο του Υπουργού Εργασίας, μετά σύμφωνον γνώμη του Συμβουλίου Εργασίας, δύναται να ορισθεί ότι αι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν και υπέρ των προσώπων, των αντί μισθού απασχολουμένων εις τας ναυτιλιακάς, τα αλιευτικά, τας γεωργικάς, κτηνοτροφικάς ή δασικάς επιχειρήσεις ως και υπέρ του οικοσπίτου υπηρετικού ή άλλου προσωπικού και να εξασφαλισθεί ειδικώτερον η υπέρ αυτών εφαρμογή του.
3. Δεν υπόκεινται εις τας διατάξεις του παρόντος:
 - A. τα πρόσωπα τα απασχολούμενα εις επιχειρήσεις, εργασίας ασκουμένας επί κέρδει κλπ, της παραγράφου 1, εις τας οποίας απασχολούνται μόνον τα μέλη της οικογενείας του εργοδότη, και
 - B. τα πρόσωπα, τα αντί μισθού απασχολούμενα εις δημοσίας ή δημοσίου χαρακτήρος υπηρεσίας ή εκμεταλλεύσεις ή επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, εφόσον οι σχετικοί κανονισμοί δίδουν εις αυτά δικαίωμα εις ετησίαν άδειαν μετ' αποδοχών, διάρκειας τουλάχιστον ίσης προς εκείνης της αδείας, της προβλεπομένης υπο του παρόντος νόμου.
4. Εν τοις επομένοις οι όροι : α. υποκειμένη επιχείρησις β. εργοδότης γ. μισθωτός σημαίνουν αντιστοίχως, χάριν συντομίας:
 - A. τας επιχειρήσεις, εργασίας ασκουμένας επι κέρδει κλπ της παραγράφου 1.
 - B. τον κύριον, διευθυντήν, εντεταλμένον ή επιτετραμμένον υποκειμένης επιχείρησεως,
 - Γ. υπάλληλον, τεχνίτην, εργάτην, μαθητευόμενον ή υπηρέτην, αντί μισθού απασχολούμενου εις υποκειμένη επιχείρησιν.

Άρθρον 2

1. Πας μισθωτός, μετά συνεχή απασχόλησιν εις υποκειμένην επιχείρησιν επι χρονικόν διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, το οποίον εν τοις επομένοις θα αποκαλείται χάριν συντομίας, βασικός, χρόνος, δικαιούται, καθ'έκαστον ημερολογιακόν έτος, αδείας, μετ' αποδοχών, της οποίας η διάρκεια ορίζεται:
 - A. δια μεν τους μισθωτούς, τους υπό την ιδιότητα του υπαλλήλου απασχολουμένους εις υποκειμένας επιχειρήσεις δημοσίου χαρακτήρος, κοινής ωφελείας ή τας λειτουργούσας υπο μορφήν ανωνύμου εταιρείας ή ιδρύματος ή οργανισμού, εις δώδεκα αλληπαλλήλους εργασίμους ημέρας,
 - B. δια τους μισθωτούς, τους υπο την ιδιότητα του τεχνίτου, του εργάτου, του μαθητευόμενου ή του υπηρέτου απασχολουμένους εις τας αυτάς υποκειμένας επιχειρήσεις, εις οκτώ αλληπαλλήλους εργασίμους ημέρας,
 - Γ. δια τους μισθωτούς, τους υπο την ιδιότητα του υπαλλήλου απασχολουμένους εις τας λοιπάς υποκειμένας επιχειρήσεις, εις οκτώ αλληπαλλήλους εργασίμους ημέρας και

- Δ. δια τους μισθωτούς, τους υπο ιδιότητα άλλην από την του υπαλλήλου απασχολούμενους εις τας υποκειμένας επιχειρήσεις της προηγούμενης περιπτώσεως γ', εις εξ αλληπαλλήλους ημέρας.
2. Η κατά την προηγούμενην παράγραφον διάρκεια της ετησίας αδειας μετ' αποδοχών επαυξάνεται κατά μίαν εργάσιμον ημέραν δι' εκάστην πλέον του βασικού χρόνου, εξαμηνίαν απασχολήσεως, χωρίς όμως να δύναται, εν συνόλω να υπερβεί:
- Α. εις την περίπτωσιν α' της προηγούμενης παραγράφου, τας είκοσιν εξ αλληπαλλήλους εργάσιμους ημέρας,
- Β. εις την περίπτωσιν β' της προηγούμενης παραγράφου, τας δέκα εξ αλληπαλλήλους εργάσιμους ημέρας
- Γ. εις την περίπτωσιν γ' της ίδιας παραγράφου, τας δέκα οκτώ αλληπαλλήλους εργάσιμους η' μέρας και
- Δ. εις την περίπτωσιν δ' της αυτής παραγράφου, τας δώδεκα αλληπαλλήλους εργάσιμους ημέρας.
3. Δεν περιλαμβάνονται εις την ετησίαν άδειαν μετ' αποδοχών:
- Α. αι επίσημοι ή αι κατά έθιμον εορτάσιμοι ημέραι και
- Β. αι διακοπαί εργασίας, αι οφειλόμεναι εις ασθένειαν.
4. Τα ανώτατα όρια διαρκείας της αδειας μετ' αποδοχών, τα καθοριζόμενα εις την παράγραφον 2 του παρόντος άρθρου εις 26,16,18 και 12 εργάσιμους ημέρας περιορίζονται αντιστοίχως μέχρι του τέλους του έτους 1946 εις 21,13,15 και 10 εργάσιμους ημέρας.
5. Εις πάσαν περίπτωσιν μισθωτοί, ηλικίας κατωτέρας των 18 ετών ή εκτελούντες, κατά κανόνα, έργας επιβλαβή δια την υγείαν των ή ιδιαιτέρως κοπιώδη (στοιχειοθέτησις ή ανάτηξις μετάλλου εις την τυπογραφίαν, κυρία απασχόλησις εις πλυντήρια ή βαφεία, εις την υελουργίαν και εις την διενέργειαν φορτοεκφορτώσεων) δικαιούνται κατ' έτος αδειας μετά αποδοχών, περιλαμβανούσης ουχί ολιγωτέρας των 12 αλληπαλλήλων εργάσιμων ημερών.
- Δια Διαταγμάτων, προκαλουμένων υπο του Υπουργου Εργασίας μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας, δύναται να ορισθούν και άλλαι, πλην των ανωτέρω, επιβλαβείς ή ιδιαιτέρως κοπιώδεις δια τους μισθωτούς απασχολήσεις.
6. Δια τον υπολογισμόν του, περί ου ανωτέρω, χρόνου απασχολήσεως, τα διαστήματα, καθ' ά ο μισθωτός απέσχεν ή απέχει της απασχολήσεώς του παρά τη υποκειμένη επιχειρήσει, λόγω βραχείας σχετικώς διαρκείας ασθeneίας, στρατεύσεως, απεργίας, ανταπεργίας ή ανωτέρας βίας, δεν θεωρούνται ως χρόνος μη απασχολήσεως ουδέ συμψηφίζονται προς τας ημέρας αδειας, ως ούτοι δικαιούνται.
7. Τυχόν ευμενέστεροι όροι χορηγήσεως αδειών εις μισθωτούς, περιεχόμενοι εις συλλογικάς συμβάσεις, κανονισμούς ή άλλας διατάξεις, δεν θίγονται υπο του παρόντος.
8. Δια Διατάγματος, προκαλουμένου υπο του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας, θέλουσιν ορισθεί αι προϋποθέσεις χορηγήσεως αδειών εις τους μισθωτούς των εποχιακώς λειτουργουσών υποκειμένων επιχειρήσεων του άρθρου 1 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου.

Άρθρον 3

1. Κατά την διάρκειαν της αδειας ο μισθωτός δικαιούται, των συνήθων αποδοχών, ως θα εδικαιούτο, εάν απησχολείτο παρά τη υποκειμένη επιχειρήσει κατά τον αντίστοιχον χρόνον ή των αποδοχών των τυχόν δια την περίπτωσιν ταύτην καθωρισμένων δια συλλογικής συμβάσεως.
2. Δια τον κατ' αποκοπήν ή κατ' άλλον τρόπον αμειβόμενον μισθωτόν, αι αποδοχαί, ων διακαιούται κατά την διάρκειαν της αδειας του εξευρίσκονται, πολλαπλασιαζομένων των κατά μέσον όρον, επι εν τρίμηνον προ της χορηγήσεως της αδειας, ημερησίων αποδοχών του επί τον αριθμόν των εργάσιμων ημερών, αι οποίαι περιλαμβάνονται εις την χορηγηθείσαν αυτώ άδειαν.
3. Εν τη εννοία των αποδοχών περιλαμβάνονται και αι παντός είδους πρόσθετοι ή συμπληρωματικά τακτικά παροχαί (αντίτιμον τροφής, επιδόματα κλπ), πλην της τυχόν παρεχομένης κατοικίας.

4. Δια τους μισθωτούς, τους αμειβομένους επι ποσοστοίς, εις βάρος των πελατών των επιχειρήσεων, ο τρόπος προσδιορισμού και καταβολής εις αυτούς των αποδοχών, ων δικαιούνται κατά τον χρόνον της αδείας, θέλει ορισθεί δια Διατάγματος, προκαλουμένου υπο του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας.
5. Δια Διατάγματος προκαλουμένου εφ' άπαξ παρά του Υπουργού Εργασίας, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας, δύναται να συσταθεί, υπο τύπον αυτοτελούς λογαριασμού παρά τω ιδρύματι των Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή ως ίδιον νομικός πρόσωπον δημοσίου δικαίου «Κεφάλαιον υπερ των αδειούχων μισθωτών», αποβλέπον εις την καταβολην εις τους εις άδειαν μισθωτούς είτε του όλου ή μέρους των αποδοχών, ων θα δικαιούνται ούτοι κατά τον χρόνον της αδείας των, δι' αντιστοίχου απαλλαγής του οικείου εργοδότη, είτε προσθέτου επιδόματος αδείας, ουδέποτε ανωτέρου του τρίτου των προαναφερομένων αποδοχών είτε και εις αμφοτέρους τους εν λόγω σκοπούς.
6. Εις περίπτωσιν, καθ' ην ήθελεν ορισθεί, ότι το όλον των αποδοχών εις τους εις άδειαν μισθωτούς θα καταβάλληται υπο του «Κεφαλαίου υπερ των αδειούχων μισθωτών» η δωδεκάμηνος συνεχής απασχόλησις του άρθρου 2 παράγρ. 1 δεν είναι απαραίτητον να είχε διανυθεί παρά τω αυτώ εργοδότη.
7. Δια Διαταγμάτων, προκαλουμένων υπό του Υπουργού Εργασίας, θέλουσιν ορισθεί τα της διοικήσεως και διαχειρίσεως και τρόπου λειτουργίας και εκπληρώσεως των σκοπών του «Κεφαλαίου υπερ των αδειούχων μισθωτών» οι πόροι αυτού εξ εισφορών των εργοδοτών και τα της επ' αυτού ασκήσεως υπο του Υπουργού Εργασίας της πολιτειακής εποπτείας και του διαχειριστικού ελέγχου.

Άρθρον 4

1. Η χρονική περίοδος χορηγήσεως της αδείας κανονίζεται μεταξύ εργοδότη και μισθωτού, του πρώτου υποχρεουμένου να χορηγήσει την αιτηθείσαν άδειαν το πολύ εντός διμήνου από της υπο του δευτέρου διατυπώσεως της σχετικής αιτήσεως. Πάντως τα ήμισυ τουλάχιστον των κατ' έτος, εν εκάστη επιχειρήσει, δικαιουμένων αδείας δέον να ικανοποιούνται εντός του από 1^{ης} Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου χρονικού διαστήματος.
2. Επί πάσης διαφοράς, αφορώσης τον αριθμόν και την σειράν των δικαιουμένων αδείας μισθωτών, την διάρκειαν της εις έκαστον τούτων χορηγητέας αδείας, και την χρονικήν περίοδον χορηγήσεως ταύτης αποφαίνονται τρεμελείς Επιτροπαί εκ του Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας και όπου δεν υφίστανται τοιούτοι, εξ ζνός δημοσίου υπαλλήλου, εκ του οικείου εργοδότη ή του αντιπροσώπου του και εξ εν 'ς αντιπροσώπου του προσωπικού της επιχειρήσεως ή της τοπικής γενικωτέρας ή σοβαρωτέρας επαγγελματικής οργανώσεως εργατών ή υπαλλήλων, αναλόγως.
Τας Επιτροπάς ταύτας συνιστούν ο Υπουργός Εργασίας, οι Γενικοί Διοικηταί και οι Νομάρχαι, επι τη αιτήσει των ενδιαφερομένων.
3. Δια να διευκολύνεται η πραγματική εφαρμογή του παρόντος νόμου, έκαστος εργοδότης οφείλει να εγγράφει εις ειδικόν βιβλίον, τηρούμενον κατά τας υποδείξεις του Υπουργού Εργασίας:
 - A. την ημερομηνίαν εισόδου εις την υπηρεσίαν του των παρ' αυτώ απασχολουμένων μισθωτών και την χρονικήν διάρκειαν της αδείας, της οποίας έκαστος τούτου δικαιούται,
 - B. τας χρονολογίας, κατά τας οποίας εχορηγήθη εις έκαστον τούτον η άδεια και
 - Γ. τας αποδοχάς, αι οποίαι κατεβλήθησαν εις έκαστον μισθωτόν, δια τον χρόνον της χορηγηθείσης εις αυτόν αδείας.

Το εν λόγω βιβλίον δέον να είανι εις την διάθεσιν των Επιθεωρητών και Εποπτών Εργασίας και των αρμοδίων Αστυνομικών οργάνων, των ασκούντων την εποπτείαν και τον έλεγchon της εφαρμογής του παρόντος.

Άρθρον 5

1. Πάσα συμφωνία μεταξύ εργοδότη και μισθωτού, περιλαμβάνουσα την εγκατάλειπιν του εις άδειαν δικαιώματος του μισθωτού ή την παραίτησιν τούτου από του εν λόγω

- δικαιώματος, και εάν προβλέπη την καταβολή εις αυτόν απηυξημένης αποζημιώσεως, θεωρείται ανύπαρκτος.
2. Εις πάντα μισθωτών, αναλαμβάνοντα έμμισθον απασχόλησιν κατά την διάρκεια της ετησίας αδειάς τους, ο απασχολήσας τούτον εργοδότης δικαιούται να μη καταβάλλει αμοιβήν δια το αντίστοιχον χρονικόν διάστημα.
 3. Λόγω εκτάκτων σοβαρών αναγκών του Κράτους ή της Εθνικής Οικονομίας, δύναται δια Διατάγματος προκαλουμένου, μετά γνώμην του Συμβουλίου Εργασίας, υπο του Υπουργικού Συμβουλίου, ν' αναστέλληται, επί χρόνον ουχί μακρότερον του έτους, η χορήγησις αδειών εις του μισθωτους ορισμένων ή και πάντων των παραγωγικών κλάδων, ολοκλήρου της χώρας ή ορισμένων περιφερειών αυτής.
Εις τους λόγω εκδόσεως τιοιούτου Διατάγματος, στερηθέντας της αδειάς των μισθωτούς καταβάλλονται πλην της κανονικής των αντιμισθίας, αι αποδοχαί, ως ούτοι θα εδικαιούντο, εάν ήθελον τύχη αδειάς.
 4. Εις περίπτωσιν καταγγελίας της Συμβάσεως Εργασίας άνευ πταισίματος του μισθωτού και πριν ή ούτος συμπληρώσει παρά τη υποκειμένη επιχειρήσει τον βασικόν χρόνον, ανεξαρτήτως άλλης εξ άλλου λόγου οφειλομένης αυτό αποζημιώσεως, καταβάλλονται εις αυτόν, εά μεν έχη την ιδιότητα υπαλλήλου, τόσοι ημερήσιοι μισθοί του όσοι είναι οι μήνες απασχολήσεως του παρά τη επιχειρήσει, εξ ής απολύεται, εάν δεν έχει άλλην τινά ιδιότητα, ημερήσιοι μισθοί του, ως ο αριθμός ισούται προς το ήμισυ του αριθμού των μηνών απασχολήσεώς του παρά τω, υφ' ου απολύεται, εργοδότη.
Δια την εφαρμογήν του προηγουμένου εδαφίου τμήμα μηνός, περιλαμβάνον περισσοτέρας των δέκα πέντε ημερών, λογίζεται ως πλήρης μην.
Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει εις περίπτωσιν, καθ' ην ήθελον έχει εφαρμογήν οι ορισμοί της παραγράφου 6 του άρθρου 3.
 5. Πας μισθωτός, απολυόμενος, δι' αφορμήν βαρύνουσαν τον εργοδότην, πριν ή λάβη την οφειλομένην αυτό ετησίαν άδειαν, δικαιούται αποζημιώσεως ίσης προς τας αποδοχάς, ας θα ελάμβανε, εάν ήθελε τύχη της αδειάς του.
 6. Απαγορεύεται εις τον εργοδότην να απολύσει τον μισθωτόν, διαρκούσης τα χορηγηθείσης εις τούτον αδειάς.
 7. Αι παραβάσεις των ορισμών του παρόντος νόμου εκδικάζονται, επι τη εγκλήσει των εποπτευόντων την εφαρμογήν του δημοσίων οργάνων ή παντός έχοντος συμφέρον, κατά τας διατάξεις του Ν. διατάγματος της 25^{ης} Νοεμβρίου 1923 «περί άμέσου εκδικάσεως πλημμελημάτων τινών επ αυτοφόρω» και τιμωρούνται κατά το άρθρον 3 του Νόμου Γπαρ.ΛΔ' «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και περί ωρών εργασίας» ως ετροποποιήθη δια του άρθρου 13 του νόμου 2943 του 1922, του ποσού της εν αυτό οριζομένης χρηματικής ποινής δεκαπλασιαζομένης.

Άρθρον 6

1. Από της 1^{ης} Ιανουαρίου 1946 το άρθρον 18 του νόμου 3502 του 1923 «περί χρονικών ορίων εις τα καταστήματα» καταργείται.
2. Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται είκοσιν ημέρας μετά την δημοσίευσίν του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 5 Σεπτεμβρίου 1945
Εν ονόματι του Βασιλέως

Ο Αντιβασιλεύς
+ Ο Αθηνών ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Το Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος
ΠΕΤΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

Τα Μέλη

Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ, Π. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ, Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ, Γ.Α. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ, ΑΝΑΡΓ.
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Χ.ΛΟΥΗΣ, Π. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠ.
ΜΑΤΕΣΣ, Α. ΖΑΚΚΑΣ, Α. ΜΕΡΕΝΤΙΤΗΣ, Γ. ΛΑΜΠΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, Β. ΔΕΝΔΡΑΜΗΣ, Μ.
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ.

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς.
Εν Αθήναις της 5 Σεπτεμβρίου 1945
Ο επι της Δικαιοσύνης Υπουργός
ΒΑΣ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ